

ТЫЗЭКЬОТМЭ – ТЫЛЪЭШ!

1923-рэ ильэсүм
гээтхалэм
кыншегжэжьаа кыншдээ

№ 4 (21258)

2017-рэ ильэс

БЭРЭСКЭШХУ
ЩЫЛЭ МАЗЭМ и 13

Кыншетуутыгъэхэр ыкчи
нэмэгдэх кыншархэр
тисайт ижүүлбэртэйх
WWW.ADYGVOICE.RU

Голос
адыга

Адыгэ Республикаам и Правительствэ игъээст

Хэгъэгум и Президент ТхъакIуущынэ Аслъанрэ КъумпIыл Муратрэ ЙофтIэгъу зэIукIэгъу адыриIагъ

Урысые Федерацием и Президентэу Владимир Путиным ТхъакIуущынэ Аслъанрэ КъумпIыл Муратрэ ЙофтIэгъу зэIукIэгъу адьриIагъем ильэхъан республикэм ишацхэм язэблэхъун иофыгъо щытегушыIагъэх.

Адыгейим и Лышъхъэу ТхъакIуущынэ Аслъан, полномочиен хэмкээ зипалэе икырэм, республикэм ильэс 10-м кынкоц пещэнэгъэ зыдзызэрхъэм иофу юшыгъээм икIеух шхъялэхэм афэгъэхыгъэу кыншотаг. Иоф зыздашэ лъэхъаным Владимир Путиныр рензу кыншэрэдэлгээгъем пае зэрэфэрэз ТхъакIуущынэ Аслъан кынхигъэшыгъык илоф лъигъэктэнэу, республикэм Лышъхъэ фэпшыма хүнэу КъумпIыл Мурат кынхээгъэгъуаг.

«Тэ тызыфаер Адыгейим иштихъу джыри нахь чыжъэу

юнуш, щысэтехыгээ афэхъуныр ары. ЫкIем нэдгээснинэу зигьо тифимифэгъэ гүхэлхэри зэштохынхэу джы амал ёши», — кыншотаг ТхъакIуущынэ Аслъан.

Хэгъэгум и Президент республикэм ихабэе икүүлкүхэе иофу ашлагъэм осешу кыншотаг, лъэныкью зэфэшхъялхэмкэ къеухышшууху яофтIэн фэхъугъэхэри кынхигъэшыгъэх.

«Республикэм иофу щызашшопхыгъээм пае сывэрэфэрэзэр къасло сшонгъу. Пшээдэкыжь ин пхэлзэу, уишыпкъеу, узыфжъэрээр ыкIем нэгбэгэсизэ

иоф пшагъэ. Тхъауегъэпсэушо осэло», — кыншотаг Урысыем и Президент ТхъакIуущынэ Аслъан зыкынфигъазээ.

Адыгейим и Лышъхъэ ишшэрилхээр пэлтэе гээнэфагъекээ зыгэцэкIэшт КъумпIыл Мурат икандидатурэ Владимир Путиным дыригъэштаг.

«Мурат Къэралбый ыкьор, республикэм фэгъэхыгъэу зын пари кыншосложынэу ишкылагъэп, ори зэкэ дэгьоу ошээ, хэхъоныгъэм ылъэныкъокIэ республикэм ыпашхъэ ит пшэерильхэм, цыфхэр зэштохыгъэ хүнхэу зыншыгүгүхээр иофыгъохэм уашыгъуаз. О опыт уи! Сицыхъэ тель тапэки а иофшакIем кынхигъэчэу юнагъэ хэлзэу иоф зэрэвшэштээ. Гъэхъагъэхэр пшынхэу пфэсэло», — кыншотаг Аслъан.

«Владимир Владимирович, цыхъэ кыншэрэсфэпшыгъээм пае тхъауегъэпсэу осэло. Пшээрилхээр кынхигъэхэрээр, уна-

шьоу кыншэбгээхэрээр зэкэ гэцэклагъэ хүнхэм скыучэе есхыилэшт: Io хэлзээ, зэкэми анахь мэхъанэ зиэхэр социаль-экономикэ хэхъоныгъэмрэ цыфхэм яшыгакэ нахыншу шыгъэнымрэ ары. Цыфхэри тэшэх, иофыгъоми тащыгъуаз, арыш, ткыучэе етхылэншү, иоф тшэшт», — кыншотаг КъумпIыл Мурат.

Шыгу къэтэгээхыжы: Урысыем и Президентэу Владимир Путиным 2006-рэ ильэсүм тигээгэзэм и 6-м Адыгэ Республикэм и Президент Иэнатээ ТхъакIуущынэ Аслъан икандидатурэ официальнэу кынхигъэгъогъаг. 2007-рэ ильэсүм щылэ мазэм и 13-м официальнэу Иэнатээм ар лухэгъаг.

ТхъакIуущынэ Аслъан республикэм пещэнэгъэ зыдзызэрхээр аэрэлтээр зекэ, 2011-рэ ильэсүм тигээгэзэм и 7-м Урысыем и Президентэу Дмитрий Медведевым Адыгейим и Лышъхъэ Иэнатээ.

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэ ипресс-күүлыкъу

Щылэ мазэм и 13-р — Урысые печатым и маф

Адыгэ Республикэм икъэбарлыгъээс амалхэм яжурналистхэу ыкчи яофтIэхэу лъытэнэгъэ зыфэтшыхэрэр!

Шыуисэнхьат епхыгъэ мэфэкъим фэш! тышъуфэгушло!

Иофу жыгъэцакIэрэм мэхъаншо илэу ёшт хабзэмэрэ обществэмэрэ шуягъэ къэзтырэ зэдэлэжъэныгъэ-зэгүрүйнэгъэ азыфагу ильниымкээ, цыфхэм шэлхэе дахэхэр ахэлхэу кынхигъэхэрэр пүгээнхэмкээ, я Хэгъэгум шуягъэгъу фырьэу ахэр къэтэджынхэмкээ.

Мын дэжьым хэдгээнэфыкынэу тыфай журналистхэр ильэс къэс нахь чанэу республикэм исоциаль-э-экономикэ, иобщественнэ-политикэ, икультурнэ ёшыгакэ хэлажъэх зэрэхъугъэхэр.

Цыфхэм игъом къэбар шынхээр алтыжъуягъээсээ, ахэр зыгъэгумэцкэхэр иофыгъохэм язэхэфынкээ, дунэееплэхээр тэрээ ялэ хүнхэмкэ гъозешу шуяфэхъу.

Шыуилээсэнхьат, шынхээр куоу шынхээр обществэм шуягъэ кынхигъэхэрэр иофшэнэу жыгъэцакIэрэм тапэки зэрэшгүхъэфедэштхэм, Адыгэ Республикэм лъэныкью пстэумки хэхъоныгъэ юшынхэмкээ, игугу дахэхэр чыжъэу юнхэмкэ шуяпшээрил дэгьоу зэрэжгүхъэцэлэштим тицыхъэ тель.

Ныбджэгъу лъаплэхэр, псаунгъэ пытэ шынхэнэу,

шыуигутийнэу кынхигъэхэрэр, Адыгейим и Урысыем яфедэ зыхээлтээр иофшэнэу жыгъэцакIэрэм тапэки гъэхъагъэхэр юшынхэнэу шуяфэштээ!

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэ ТхъакIуущынэ Аслъан

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхъаматэу КъумпIыл Мурат

Урысые печатым и Мафэ фэгъэхыгъэ шуфэссыр редакцием кынхигъэхъагъэр юшлэ мазэм и 11-р ары.

АДЫГЕИМ ЩЫХЪУРЭ-ЩЫШІЭРЭР

Унагъом ІэпіІэгъу фэхъугъэх

Сабыиб зэрыс Ішьынхэм яунагъо ІэпіІэгъу фэхъугъэнэй пае Адыгэ Республикаим иминистрэхэм я Кабинет иІэпчІэгъэнэ фонд сомэ миллион къыхыгъ. Аш фэдэ унашъо республикем ишащхэм ашыгъ.

Блэкыгъэ ильэсым, гъэтхам, Мыекуапэ игуучэ ит унэу Ішьынхэм яунагъо (сабыи 4 ис) зычэсүм машор къыклани, стыгъ.

— Машошхуагъ, ау зи зэрэхэмькодагъэр насыпигъ. Сабыхэм ятэ унэм ильыгъэ

документхэр зэкіе къырихыжынхэу иго ифагъ, ау адре кънагъэр зэкіе стыгъэ, — elo Кілэцыкыу фондым ишьольыр къутамэ республикем щылэм ишащэу Татьяна Гоголевам.

Мы уахътэм бэджэндэу аштэгъэ фэтэрым нэбгыри 9 зэрыс

унагъор щэпсэу. Урысые общешиенэ шүүшэ организашие «Урысые кілэцыкыу фонд» зыфиорэм и Адыгэ республике къутамэ унагъом ІэпіІэгъу фэхъунхэу республикем ишащхэм закынигъэзагъ.

— АР-м иминистрэхэм я Кабинет иІэпчІэгъэнэ фонд къыхехыгъэ сомэ миллионыр къатупшыгъах. Ар гузэжжогъу чылгэ ифэгъэ унагъом еттишт, аш ишуагъекіе псэуплэ ашэфын амал яшт, — къыхигъэшыгъ Татьяна Гоголевам.

Палъэр лъагъекотагъ

Ильэси 10 нахыбэ зыныбжь автобусхэмкіэ кілэцыкыу хэр зэрашэнхэ зэрэфимиштхэм фэгъехыгъэ унашъом иштэн УФ-м и Правительствэ ильэснекъокэ зэкихъагъ. Ар къышцео унашъоу «Кілэцыкыу купхэр зэхэтхэу автобускіэ зэрэзеращхэрэм фэгъехыгъэ шапхъэхэр штэгъэнхэм ехыллагъ» зыфиорэм.

Зэхъокынгъэр зыллыгъэсигъэр автобусыр къызыдагъэсигъигъэ ильэсир ары. Шапхъэхэм къызэрэдалтытэрэмкіэ, автобусым ильэси 10 нахыбэ зыныбжь, тахографикэ ыкыл спутник аппаратурэу ГЛОНАСС-кіэ зэтегъэпсихъэгъэн фае. 2017-рэ ильэсум щилэ мазэм къыщегъэхъагъэу а унашъом къуачэ илэнэу щыгъ. Экспертхэм къызэраромкіэ, ильэси 10-м нахь макіэ зыныбжь автобусэу къэралыгъом итыр мэкіэ дэд. Арышь, а унашъом къуачэ илэнэу щыгъ. Экспертхэм къызэраромкіэ, ильэси 10-м нахь макіэ зыныбжь автобусэу къэралыгъом итыр мэкіэ дэд. Арышь, а унашъом къуачэ илэнэу щыгъ.

Адыгэ Республикаим гъесэнгъэмрэ шэнгъэмрэ и

ишьольырыбэ емызэгъэу тхыгъабэ федеральне гупчэм агъехыгъ. Сыда пломэ автобусхэмкіэ ильэси 10 ныбжыр макіэ, ахэр псынкіе жын хуухэрэп, техническэу язытет дэгъу, джырэ шапхъэхэм адиштэу зэтегъэпсихъагъэх. Зэблэпхунхэ зыхыкіе, ахъщехо текуадэ, аш фэдэ автобусым сомэ миллион 1,7-рэ ыуас.

Адыгэир зыпштэкіэ, кілэцыкыу хэр зезыщэрэ автобус 70-рэ ти. Ахэм ашыщэу 2016-рэ ильэсум 18-рэ зэблахъун фаеу щыгъ, мы ильэсум — 12, 2018-рэ ильэсум — 11.

Адыгэ Республикаим гъесэнгъэмрэ шэнгъэмрэ и

Министерствэ иотдел ишащэу Лыунэе Аслын къызэриуаильэмкіэ, икыгъе ильэсум автобус 18 зэблахъунэ щытгъэмэ, къашэфын алъэкыгъэр 7 нылэп. Аш щыщэу 5-м тэфэгъэ ахъщэр федеральне гупчэм къытупшыгъ, автобуси 2-р Дэждэж районым щыфыгъ.

— Зэрэхурэмкіэ, — къелутэ Лыунэе Аслын, — 2016-рэ ильэсум зэблэтиймыхъушу-гъэу къенгээ автобус 11-р дыхэтэу къихъэгъе ильэсум джы 23-рэ къэтшэфын фае. Аш фэдиз мыльку республике ыкырайон бюджетхэм арьльэп. Аш пае тхыгъе гъэнэфагъэхэр дгэхъязырхи, федеральне гупчэм икыгъе ильэсум дгэхъига-гъэх. Шылкъэр плоштмэ, аныбжь ильэси 10-м зэрэшо-кыгъэм нэмыкыкіэ, еджэлэ автобусхэм язытет дээп. Техническэ аппаратурэки зэтегъэпсихъагъэх, кілэцыкыу хэрэм къырепшэхынхэки щынахъохэ.

Джы УФ-м и Правительствэ мы унашъом иштэн ильэснекъо палъэрэ зэкихъагъ. Сыда пломэ кілэцыкыу туризмэм лъэшэу егоон ыльтэйшт. Урысъемкіэ кілэцыкыу хэр зезыщхэрэ автобусхэм японцент 70-р а шапхъем шохы (аныбжь ильэси 10-м еху). Кілэцыкыу зыгъэпсэфигъом ылъэныкыкіэ тоф зылээрэ шохырь турист операторыбэм ялэнатэ агъэтылын гүхэль ялагь. Автобусхэм аныбжь, техническэу язытет лыпплэнхэр нахь тэрээ экспертхэм, гъесэнгъэм, зекон бизнесми ялъыкхэм алъитэ.

ІШЬЫНЭ Сусан.

Финанс гумэцыгъохэр иэх

Іахъэхэль коммерческэ банкэу «Новация» зыфиорэм иадминистраши цыфхэм закынигъэзагъ юкыи организацием финанс гумэцыгъохэр зэриэхэр къариуагъ.

Банкирхэм зэралтытэрэмкіэ, банкым ылъэныкьокіэ щыгъэ «информационнэ атакэм» мыр лъялсэ фэхъугъ. «Новацием» иклиентыбэм ясчетхэм арьль ахъщэр псынкіе тофуу рагъжынэу зэрэрагъэхъагъэм мы гумэцыгъор къыкіэлтыкыуагъ.

— Тофхэм язытет зэтегъэуцожыгъэним, цыфхэм яфэло-фашлэхэр банкым тапэкие зэшүүхийнхэ зэрилькыищир ары, — къало организацием ишащхэм.

Шохырь банкэу «Новацием» ильэс 26-рэ хуугъэу тофешіэ, Адыгэим ыкы Краснодар краим ашыпсэухэрэ цыфхэм ыкы корпоративнэ клиентхэм яфэло-фашлэхэр егъэцакіэх. Тофшіэн зыргэжжакіэм мылькоу іекіэлтыгъэр сомэ мин 11 хуущтыгъэмэ, мы уахътэм ар сомэ миллион 420-м нэсигъ.

Гъогухэр агъецкэжъищых

Ом изытет ыкыи чэц-зымафэм къыкыц температурэм пчагъэрэ зыэрэзблахъугъэм къыхэкыкыкэ республикем икъэлэ шхъаэгъогухэм ашыщхэр зэщимыз хуугъэх.

Ошум къызыкыидзыжъэрэм щыублагъэу Мыекуапэ игъогухэм ягъецкэжъын, язэтэгъэпсихъан лъагъекотэшт. Мы

уахътэм, щилэ мазэм и 11-м щыублагъэу, гъогурыкыонир щынэгъончэным фэшт тикъэлэ шхъаэгъогухэр (машэ зиэхэр) охтэ гъэнэфагъекіэ агъецкэжъищых, ылекіе къызэрэтигъа-гъэу, нэужым игъекто-тигъа-гъэу ахэр зэтэрагъэпсихъищых.

Муниципальнэ образованиеу «Къалэу Мыекуапэ» иадминистраши ишащэу Александр Наролиним гъогуу псэуальэхэр зэтегъэпсихъэгъэнхэр анах мэхъанэшхо зилэ лъэныкъохэм ашыщэу къегъенафа. Аш даклоу гъогоу агъецкэжъэрэ шапхъэхэм адиштэнхэр пшъэрэль шхъаэгъа-гъэу, — къышауагъ къэлэ администрацием.

Исп унэхэр ауплъэрэх

Мыжью унэхэр зышыгъэхэми зыкыашыгъэхэми цыфхэр бэшшагъэу агъэгумэкыых. Шэнгъэлэжъхэр, археологхэр, географхэр ахэм «яшъэфхэр» къагъотых ашоигъоу бэшшагъэ ыууж зитхэр.

Ахэм якъэбари якъэхъуки илэшэгъу пчагъэхэм кілэх фашшынхъу. Гъэшшэгъонир не-пэ къынэсэгынхэм ахэм бла-гъэу акъэрихъэхэрэм ашыщхэм и лекіэ атэлабэхэрэм макъэ горэхэр зэхахэу, электромагнитым къыхидзыре нэф цыкыхъэр щалъэгъухэу къызэрэлорэр ары.

Ахэр къызхэхъэхэрэр зэрэгшээнэу Адыгэим ишэнгъэлэжъхэмэ ифизикхэмэ тофшыгъом ыууж иханхэу тыра-убыагъ. Физикэ-математическэ шлэнгъэхэмкіэ кандидатэу Сергей Герасимовыр ахэм пащэ афэхъугъ.

Урысые географическэ обществэм икъутамэу Адыгэим щыгъэм зэман чыжъэхэм къа-щегъэхъагъэу чышхъашьхом тет мегалитхэм апыль къэбархэр

зэрэзэтэраукахэрэр къело. Ахэм ашхъащыт нурэр (энергииер) къызхэхъирэр физикхэм ашытэйнэу фаех.

Псэуплэу Каменномостскэм щыэ исп унэхэр ары ашэтхэрэр. Ар къызхэхъигъээр псэуплэ дэсхэмэ туристэу къа-клохэрэм исп унэхэм закэ-рыхъэхкіэ, рэхъятныгъэ-гупсэ-фыгъю горэм зэрээлтиштэхэрэр, якъаруу къыххэхъуагъэ фэдэу е клочаджэ мэхъухэу къашошлэу къызэралорэр ары.

Исп унэхэм апэблэгъэ чы-пэхэм ашхъащыр шыпкъэр, цыфхэм къызэралоу макъэу къэлэхэр макъэхэр къызхэхъэр физикхэм зэрэгшээнхэу ыкыи зэхажынхэу тигъу-гъэшт.

ШЬАУКЬО Аслынгащ.

Хабз зэрэхъугъеу, зэлъашиэрэ ювелирэу Еутых Ace Ильэс-кээм иджыл фэгъэхъигъээ Иэнэшысэ гэшишэгъонкэц цыфхэр егъегушлох. Зэкэми зэрэтишэу, джылт 12-м ишишэу 10-р ащ ишишыгъах. Я 11-рэ джылт — атакъэм иджыл фэгъэхъигъээ Иэнэшысэхэу дышье, тыжнын, къэлай, гъопльэ зэхэгъэчыхъагъэм Ace хишыкыгъехэр ары мы сурэтхэм ары-шүүльгъорэр. Янэжьэу Къадырхан Ace ишишыкыгъом къифилотэгъэгъэ къэбархэм атэхыгъеу журналистэу, тхаклоу Пыхэсэ Светланэ ытхыгъэ шишиш — 2017-рэ ильэсийм иджыл фэгъэхъигъэм — шишишэдэйнэу шишишэблагъэ.

Атакъэр Io Зэрэхъугъэр

Дунаим тет лъэпкэ зэфэшь-хъафхэм япшишэхэмрэ ятхы-дэжхэмэрэ бэрэ атакъэр къа-хэфэ. Адыгэ пшишэхэм ар бланэу, жырытэджеу, къолэн дахэу, гушоу, чэткуртэ быныр къыгъегунэу ахэт.

Адэ атакъэм мэкъэ чан зэ-римылагъэр, ыпеклэ зэрэмьо-шьущыгъэр зэхэшьухыгъеба? Ар шишишэу мыхьумэ, мыдэ шишишэдэу.

Еомэ-еомэ, зэраломэ, зэрало-тэжъеу, къэзылорэм пцы химы-усихъеу, къедэурэм лые хи-мыгъахью, яшьоф хьоо-пщау-хэм шы йашхогъухэр арызхеу, мыхьамелэ йашуклэ сидигуу яланэ ушыагъеу, зыфэе постэури зэргэбэлэйжээ иж-ижкыжь-кэ нартхэр яшуулоу я Хэгъэгу дышье щыпсэухээ, ошэ-дэмы-шэу тхьамыкэгъошко къафы-къокыгъ. Къызыхэкыгъэр амы-шэу псыхю къаргью Шхьагуа-щэ зэу къеушоркы, нартхэри псишхэхэри зэшьонхэ псы къабзэ ямышэу къенагъях.

Мы ыофым хэкылэ горэ къыфагъотынм щыгугъеу нар-тхэм я Тхьэшхуу Псатхээ илуметхэу Лъэпшь, Мэзитхээ, Тхьэгъэлэйдж, Ахын, Амыш, Созэрэш, Шыблэ, Зекитхээ йашхэхэмафэ ышишыг щиугои-гъех. Аш нарт цэрыгохэри, зэоли бланхэри Хасэм къы-ригъеблэгъагъех.

Гупсэфэу мыжю тахтэхэм зазараагъэлэ нэуж Тхьэшхом ипсалэе къырищэжьагъ:

— Тхьамэтэ мафэхэр, сэ непэ шүүзкэсэугоицээр тхьамыкагью къытфыкъокыгъэм хэкылэ горэ къыфагъотынм пай. Шхьагуашэ зэрэушор-къыгъэр мыш щыпсэурэ цыифхэм, посэушхэхэм, мэхэмэ лъэшэу къягоон ылъэкыщт. Ти-пыхъэр е иныхэу горэ аш хэлэжьагъех шыула? Сидэуштэу ти-зэлэгэлэйжээ нахышиш.

— Оти Тхьэшхуу, фит сы-къэвшымэ, мы ыофым еплын-кээ фысилэр къеслон, — мэккэ-макъэ къыригъэжьагъ Мэзитхээ. — Шхьагуашэ къушхээ мышылхэхэм чыжъеу къащежьэ, Пшызэ хэлэдэжьынм ыпеклэ аш гъогуонабэ зэпэ-чы. Зэрэпсихью изытэз зэгъэшэгъян, ти-ди ар щиуушор-къыгъэмэ улъэгъулашэ фауу сихапльэ, къыздеогъаштэмэ. Ау псынкээ зекирэ пъусэ дэгүү.

Сыщикэгъэштыш, Лъэпшь гүусэ къысфэшымэ, ыофир псынкээ зэшотхышунэу сихапльэ.

Адрэ тхьэхэм аш хэкылэу къыгъотыгъэм къыдигагъэштагъ. Мэзитхээрэ Лъэпшьре нэф-шагъом псыхю үүшом үуль мүжъошхом дэж Ѣзызэлкэнхэу зэзэгъхи, шхьадж ыпаклэ ежъэжыгъ.

Ау нэф къэмьышыпээзэ, Мэзитхээ псыхю нэпкым зыло-хэм, иныбдэгэтуу ыуильгэуя-гъэп. Лъэпшь къыщым чэцэрэ-шыгъуклэнэр икесагъ, нэф-шагъор ары зыгъолыжы-штыгъэр. Мэзитхээ Лъэпшь ишагу нэсыфэ тыгъэр лъагэу къыдэклюягъ. Къыщым ипчэе къызышыхым, чыые пырхь тоо, уарзэ кэдэгэгэтуу Лъэпшь джэхшьогум тельтигъ.

— Мардэг хъуажын, ныб-дэгэгэур, псынкээ къэтэдэж! Шхьагуашэ зыклемылоркыгъэр непэ зэрээдэгъэшэн, пчыхъем Тхьэшхом къэбарыр зэрэлтид-гээсэжын фаер пыгъулеш-жыгъ?

— Емыкшүхуу къысэхула-гъэр, нычэп ренэм сыйгукла-гъети, сихечьягъ. Мары сый-къэтэдэжын, — ылуу, ыпшъэ Мэзитхээ дигъэтэсхи Лъэпшь ечъэжьагъ.

Зэнубдэгъухэр Шхьагуашэ ипсихэ дэж зынэхэм, аши гыр Ѣзыутхъогъагъэм, тэлкү зэрэштинах къабзэм гу лятаагъ. Къалъэгъугъэр пчыхъем Тхьэшхом зыфалотэжым, неущ псыхю ыпшъэкэ нахь дэклотээнхэу къариуагъ. Арити, джыри зэнубдэгъухэр нэфшагъом зэлүүлэнхэу зээгъыгъ.

Ау ятонэрэ пчэдэжьими чылээ агъэнэфагъэм ныбдэг-гъур зыуемылтагью, хъуягъэр Мэзитхээ къыгурлыу, Лъэпшь дэж къэклиагъ. Аш ичье пырхь тоо аш гыр Ѣзыутхъогъагъэрээ. Пчыхъем Мэзитхээрэ Лъэпшьре Псатхээ дэж клохи, ыофым изытэз фалотагъети, Тхьэшхом Лъэпшь фильтэптигэ чэцэхм къазгыр джадэ ышишнэу.

Чэцэхм я Тхьэшхуу къытфыкъокыгъэм ишагу дэхьагъ. Тхьэхэр зэгъусхэу псыхъем дэж къызэхэм, нартхэм я Тхьэшхуу къазгыр джадэ ышишнэу, зытифуути этэшхор кээм дидэгъ. Псэу утхъогъагъэри тэлкү-тэлкүээ чьэбэжьыгъ.

Тхьамыкагью зэрэшхары-кыгъэм епхыгъеу ешхэ-ешшо ашыгъ, нартхэри аш къырагъблэгъагъэх. Ошхээм апкъ къыкылэ псыхю үшшигъэ зэрэхуягъэм, пийхэр а ыофым зэрэхэмьлэжьагъэм нартхэр лъэшэу ыгъэгушуагъэх, Лъэпшьре Мэзитхээрэ алъэгъугъэрэ зэкэ пчагъагъэрэ къарагъэлэ-тэжьагъ.

Лъэпшь зиухынжызэ, чэцэх-рэ зэрэгъуклэрэр, пчэдэжьын пэм зэрэхчэчье-жыгъирэ къытотэнэу къызырэгъажьэм, Мэзитхээ аш игүүшээ ылъиши, Псынкээлээ заджэрэ имээзикюу неущ пчэдэжь ар къыгъеушишэу къызэригъэ-къоштыр риулаагъ.

Мэфэ ренэм псыхю изытэз ауплээкүүзэ, зэнубдэгъухэр пшыгъагъ, пагъэх, ыкли пчыхъэ къэхуу зэхъум, псышхъэм нэмысигъэхэу Тхьэшхом дэж къуагъэх. Мэзитхээрэ Лъэпшьре къыфалотагъэм Псатхээ ыгъэрэзагъэп. Шхьагуашэ зыгъэушоркыгъэр мэфиттум зэрээрамыгъэшлагъэр зэрэмьтэрээзир, нахь зызэрэгтэсникэн фаер къариуу къытупшыгъигъэх.

Ящэнэрэ пчэдэжьими Мэзитхээ мыжъошхом дэж Лъэпшь зыуемылтагью, занкэу иунэ къуагъэ. Йашлагъэхэм я Тхьээ мэзитхэу Псынкээ зэрэшшайрэр зэхихыштыгъэ, макын-лъакын пымылкүү, лагъэм фэдэу джыар чышештыгъэх.

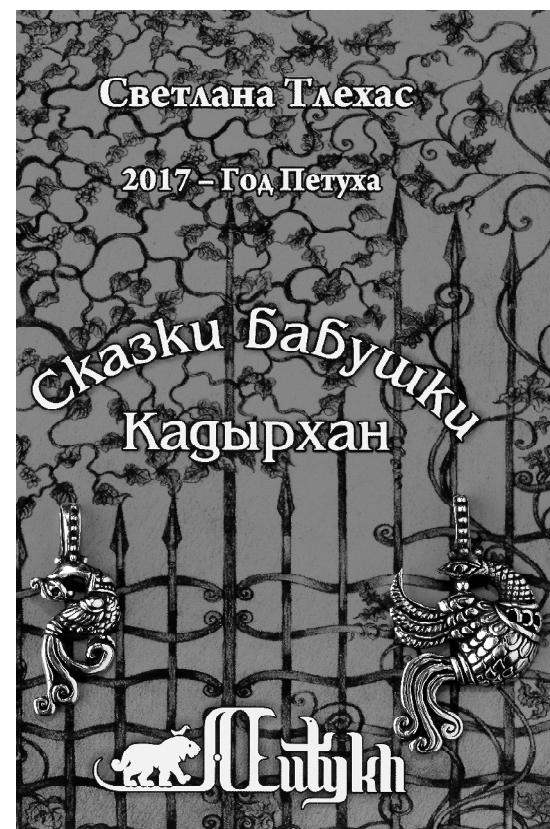
— Сыд сшэхэн, зыщишы-къагъэм укъэтэдэжьыуу сидэ-уштэу уезгъесэн? — Мэзитхээ джарэуштэу гүум-тывызэ, псышхъэм нэсыгъэх. Къызэ-рэнэфагъэмкэ, Фыщт ичапэ дэж Ѣзыэ мылпылээм Шхьагуашэ къыщежэх. Псыхюм чан-инэз къыгыгъизгъэштын е ошхээм якъэгъэштэйжын, етэшхору хэфагъэр ары ар зыгъэутхъоштыгъэр.

Пчыхъем Мэзитхээрэ Лъэпшьре Псатхээ дэж клохи, ыофым изытэз фалотагъети, Тхьэшхом Лъэпшь фильтэптигэ чэцэхм къазгыр джадэ ышишнэу.

Чэцэхм я Тхьэшхуу къытфыкъокыгъэм ишагу дэхьагъ. Тхьэхэр зэгъусхэу псыхъем дэж къызэхэм, нартхэм я Тхьэшхуу къазгыр джадэ ышишнэу, зытифуути этэшхор кээм дидэгъ. Псэу утхъогъагъэри тэлкү-тэлкүээ чьэбэжьыгъ.

Тхьамыкагью зэрэшхары-кыгъэм епхыгъеу ешхэ-ешшо ашыгъ, нартхэри аш къырагъблэгъагъэх. Ошхээм апкъ къыкылэ псыхю үшшигъэ зэрэхуягъэм, пийхэр а ыофым зэрэхэмьлэжьагъэм нартхэр лъэшэу ыгъэгушуагъэх, Лъэпшьре Мэзитхээрэ алъэгъугъэрэ зэкэ пчагъагъэрэ къарагъэлэ-тэжьагъ.

Лъэпшь зиухынжызэ, чэцэх-рэ зэрэгъуклэрэр, пчэдэжьын пэм зэрэхчэчье-жыгъирэ къытотэнэу къызырэгъажьэм, Мэзитхээ аш игүүшээ ылъиши, Псынкээлээ заджэрэ имээзикюу неущ пчэдэжь ар къыгъеушишэу къызэригъэ-къоштыр риулаагъ.

лъэшэу Лъэпшь егупшишагъ.

Ау гъучу ма-къэри йашлагъэхэм я Тхьэ ыгуу ри-хыгъяа.

— Чэцым «хр-жр-р-у-у-у» макъэр зызэхэп-хырэм укыкыл-гъэштэнэш, пэ-кюрим укыри-гъэфхын! — Лъэпшь лъэшэу хэштэйкыгъ. — Аш нахьи Мэ-зыкъом ишүү ма-къэ нахь къесэш-тэ. Адэ джэрзым макъэ хэсшыкы-мэ хуунэп шу-луу? — йашлагъэ-хэм я Тхьэ джыри хэгупшишагъ.

Джэрзым хэ-шыкыгъе макъэр ычый зыфыра-гъяацом, Мэзитхээм атакъэм ыкэ къыкыдуу.

— Къу-къу-рекъу, — ылээ, лъэшэу тоо аш ыублагъ.

— Джар макъэ хуун! — ылээ Лъэпшь гушуагъэр, — Мэзитхэ, макъэр къысэштэ?

— Къыосэти адэ, нэмыкы атакъэхэри къыпфесхынхэш, джэрзым хэшькыгъе макъэ ахэм афэш.

Джааш къыщегъэжьагъеу атакъэр тоо хуугъэ. Нэф къэшын-ным ыпеклэ джы ар ёш мало: апэрэ ыогъумкэ — чэцир эзери-кырэр, ятонэрэ ыогъумкэ — нэфшагъор къызэрэблагъэрэр къаре-гъашэ, тигъэр къыкъокы зыхуукэ анахь макъэ чанкэ атакъэр ящэнэрэ мало.

Джэрзым хишикыл, Лъэпшь егупшиш ышигъе макъэ чанкэ непэ къызынэсигъэми аш цыфхэри, псеушхъэхэри къе-гъэштэх, мэфаклэу къихъэрэм гушохэу, разэхуу пэгъокынхэм, зырамыгъэу-къыхъеу ялофхэм аууханхэм фегъэчэфхы. Жыэу тэдхырэмрэ пасэу унагъо зышиэрэмрэ зэрэкэлэхъэ-жырэр зыуштэгъэ цыфхэри икэрикылэу зыпсэ къыпкыл-эжьырэр дунаим ижют пчэдэжь къэс хельасэх.

**ЛЫХЭСЭ
Светлан.**

ТИКЬЭГЬЭЛЬЭГЬОНХЭР

Ядэхагъэ тыгъэм фэогъадэ

Нидерланд сурэтышэу Ван Гог дунаим зехыжыгъэр ильэс 126-рэ хуугъэ. Аш иофшагъэхэм якъэгъэльэгъон Мыекъуапэ кыышызэиуахыгь. Сурэт шыгъэхэм атырахыжыгъэхэм уяплынкэ гэшэгъоных.

— Дунаим анах щыцфэрийхэм Ван Гог ахалытэ, — кыншиуагь зэхахъэм сурэтыш цэрийоу, къэгъэльэгъуапэм ипашу Бырсыр Абдулахь. — Аш щыгъэнын эм кынэш щызэпичигъэр макэл. Мылькушо илагэл, тхамыкэу нахыбэрэмкэ псэүчтэгъэми, тарихым хэмикло-кэлтэш иофшагъэ кыгъэнаагь.

Искусствэм ехылэгъэ сурэт 2000-м къехуу зышигъэм сэнаущигъэу хэлъыр икьюу кынзэуихынэу игъо ифагъэп. Дунаим щэпсэуфе зы сурэт нылэп щагъээр. Аш узэгупшигъенэу хэт-лэгъорэр тхамыкэу щытгъэми, исурэтхэмкэ ахьщэ кыгъэхъэнэир иофигьо шхьа-

иэу зэrimылтытэштыгъэр ары. Ван Гог исурэтэу «Ирисы» зыфиорэр аукционом доллар миллионы 100-м нахыбэкээ зэрэшэфигъагъэм. Бырсыр Абдулахь кытегушуагь. 1888-рэ ильэсийн Ван Гог унэу зышигъэштыгъэр сурэтышым иофшагъэхэм ахэтэлъагь. Гъожьышуо щит, итеплэ дахэ. Сурэтим уяллызы «удэгүүши» шлоигьоу уяхтэ кыыхыкы. Чыпээ зыдэштыгъир, унашхъэр, шхъаныгъупчэхэр, нэмикхэри зэхэгүүгъэхэу кьеэлъагьо.

Чыфым ыгу плъырэу щитмэ нахышиоу Ван Гог ылтытэштыгъ. Загъорэ хэукоштми, аш фэдэм иоф дэвшэнэир нахь кыригъэ-

клүчтэгь. Гур «зэфэшыгъэу», бэрэ щинэ зыхыкээ, гумэкыгъоу кыздыхыштыр нахыбэ зэрэхүүштир кыхигъэштыгъ.

Тыгъэм, аш кытырэ кылэ-нышьюхэм щыгъэнигъэр кыагъедах. Ван Гог сурэт пэпчь шьо зэфэшхъафхэр щегъэфедэх. Гъожьышьом нахь дихыхыхэу загъорэ кылэхкынштыгъэм, зы сурэтим гупшигасбэ хильхъаным фэш плъыжыр, уцышьор, гъожьыр, фэшхъафхэр зэдштэхэу ыгъэ-федэштыгъэх. Уисурэт ор-орэу зыфэшыгъынир іешэхэп. Ван Гог инэлтэгъукэ кыуигъашэ

шлоигьор макэл. Щыгъэнигъэм уригъэупчы шлоигьоу кыюоплы, дунаим нахь куоу ухищэн имурад.

Кэлэеджаклохэр ашогъэш-гъонэу сурэтхэм ялтыгъэх, кэлэгъяджэхэм, Бырсыр Абдулахь искуствэм ехылэгъэ улчэхэр аратыгъэх.

Адыгэ Республике мэдээлэлийн и Министерствэ исурэтхэм Ван Гог иофшагъэ щилэ мазэм и 31-м нэс кын-щагъэлэгъоцт. Зэхэшаклохэм искуствэм пыщаагъэхэр рагъэблагъэх, сурэтхэм яхылэгъэ къебар гъешэгъонхэр кыафалотэштыгъ.

Ныбжыкхэмэр щыгъэхэмэр

Республикэ общественнэ движениеу «Адыгэ Хасэм» илофыгъохэм ныбжыкхэмэр чанэу ахэлажьэх. Мэ-иофыгъохэм ныбжыкхэмэр чанэу ахэлажьэх. Мэ-иофыгъохэм ныбжыкхэмэр чанэу ахэлажьэх. Мэ-иофыгъохэм ныбжыкхэмэр чанэу ахэлажьэх.

Хадпэшьо Маринэ Велико- британием щеджагь, журналисти- камэрэ политикэмрэ афэгъэхыгъэ шыгъэхэр зеригъэгъотыгъэх. Ашпээрэ еджаплээр кызыгухыгъэ шыгъэхэр зеригъэгъотыгъэх. Ашпээрэ еджаплээр кызыгухыгъэ шыгъэхэр зеригъэгъотыгъэх. Ашпээрэ еджаплээр кызыгухыгъэ шыгъэхэр зеригъэгъотыгъэх.

БАСКЕТБОЛ. АПШЭРЭ КУПЫР

Апэрэ чыпээм фэбанэх

«Динамо-МГТУ» Мыекъуапэ — «АлтайБаскет» Барнаул — 97:82 (25:13, 19:28, 26:20, 27:21). Щылэ мазэм и 11-м Мыекъуапэ дэт спорт Унэшхуу «Ошыутенэм» щызэдешлагъэх. «Динамо-МГТУ-м» хэтхэу хурдланэм Иэгуаор анахыбэрэ изыдзагъэхэр: Еремин — 23, Россов — 19, Кортков — 13, Чураев — 13, Хмар — 10, Гапошин — 9.

Адыгэим испортсменхэм тө-кыногъээр кыдахыным фэш хурдланэм дэжэ дэгъоу ще-шагъэх, Иэгуаор фэбэнэнхэмкэ амалыгъухэр кыагъотыгъэх. Гъогогу 44-рэ хурдланэм ычэгь чэтхэу хувьхэм ябэногъэх,

22-рэ Иэгуаор кызыгыфагъэфедэн алъэкигъ.

Барнаул икомандэ дэгъоу ще-шагъэх, Иэгуаор фэбэнэнхэмкэ амалыгъухэр кыагъотыгъэх. Евгений Моисеевыр, очко 27-рэ зэу-кэгъум кышигыгь. «АлтайБаскетыр» «Динамо-МГТУ-м»

фэдэу апэрэ чыпэхэм афэ-банэ.

Тыгъуасэ командэхэр ятю-нэрэу Мыекъуапэ щызэдешлагъэх.

Нэктубгъор зыгъэхъазырыгъэр ЕМТЫЛН Нурбай.

Зэхэзыщагъэр
ыкыи кызыгы-
гъэкыэр:
Адыгэ Республи-
кэм лъялкъ
Иофхэмкэ, Иэкыб
кыралхэм ашы-
псэурэ тильэп-
къэгъухэм адярьи
зэпхынгъэхэмкэ
ыкыи къебар
жъугъэм иамал-
хэмкэ и Комитет
Адрессыр: ур. Кре-
стянскэр, 236

Редакциер
зыдэшыиэр:
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приимнэр:
52-16-79,
редактор шхъялэм
иапэрэ гуадзэр:
52-49-44,
редактор гуадзэр-
шхъялэм зы-
хыре секретарыр:
52-16-77.
E-mail:
adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхыты-
гъэр:
Урысые Федерацием
хэутын Иофхэмкэ,
телерадиокъэтын-
хэмкэ ыкыи зэллы-
Иэсикэ амалхэмкэ
и Министерствэ
и Темир-Кавказ
чыпээгъэш-
шапл, зэраушыхы-
тыгъэ номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыщаухаутырээр
ООО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

Зэкэлмкэ
иофыгъэр
4142
Индексхэр
52161
52162
Зак. 28

Хэутыним
узыгыкхэмэну щыт
уахтэр
Сыхатыр 18.00
Зыгыкхэмэну
уахтэр
Сыхатыр 18.00

Редактор
шхъялэм
Дэрбэ Т. И.

Редактор
шхъялэм
игуадзэр
Мэшлэкъо С. А.

Пшъялмкэ
зыгыкхэм
секретарыр
Хъурмэ
Х. Х.

